

PROJEKT „VÁNOCE“ (P4-1)

k průřezovému tématu „Multikulturní výchova“

- Autoři projektu:** 1. stupeň Jaroslava Balášová
2. stupeň Mgr. Jana Sevránková
- Garant projektu:** Ing. Zarine Aršakuni, ředitelka školy
- Cíl projektu:** Význam a pojetí významného křesťanského svátku v historii i současnosti. Vánoční zvyky a tradice u nás i ve světě.
- Charakteristika:** Vánoce jsou po Velikonocích nejvýznamnějším křesťanským svátkem na světě. V různých podobách a obměnách ho slaví i ostatní náboženství a kultury v různých částech světa.
- Cílová skupina:** žáci 1. – 9. ročníku
- Zaměření, obsah a aktivity:** dle věku, schopností a dovedností žáků.
- Časová dotace:** listopad – prosinec, začátek ledna (Tři králové)
- Metody:** řízený rozhovor, výklad učitele, skupinová práce, samostatná práce, dobrovolné úkoly, referáty, video, vyhledávání informací a práce s nimi, výtvarné a pracovní aktivity, prezentace vánoční exkurze návštěva vybrané třídy II. stupně v ostatních třídách ZŠ a v MŠ (Čert a Mikuláš, Lucky, Tři králové) kulturní vystoupení žáků ZŠ
- Velikost skupiny:** dvojice, skupiny až třída, dle prováděných aktivit
- Cíl:** Seznámit žáky se vznikem, oslavami a tradicemi křesťanského svátku a svátky dalšími, podílet se na zimní a vánoční výzdobě tříd a školy.
- Rozvíjené kompetence:**

Kompetence k učení – motivace k získávání a zpracování nových poznatků, aktivní přístup při plnění zadaných úkolů.

Kompetence k řešení problémů – tvořivé myšlení, logické uvažování, snaha o pochopení a vysvětlení uvedeného problému.

Kompetence sociální a personální – rozdělení rolí ve skupině, schopnost spolupráce, vzájemné respektování ve skupině, hodnocení práce vlastní i práce druhých.

Kompetence občanské – vlastní názor, schopnost jeho prezentace a obhajoby, zdravé sebevědomí, nebojácnost, vystoupení před kolektivem.

Kompetence pracovní – manuální zručnost, čistota a úprava písemného projevu, dovednosti v rámci VV a pracovních činností.

Kompetence komunikativní – vést žáky k otevřené, všestranné a účinné komunikaci

Klíčová slova: zimní slunovrat, advent, Vánoce, svátky adventní a vánoční, sv. Mikuláš, sv. Lucie, Tři králové, Silvestr, Nový rok, vánoční zvyky a obyčeje, pověry a pranostiky, symboly Vánoc – stromeček, jesličky, betlém, koleda, PF

Pomůcky: časopisy, tisk, odborná literatura, encyklopedie, video, PC, výtvarné materiály přírodniny – větvičky, šišky,...

Popis, postup, organizace: Učitel motivuje žáky a seznámí je s úkoly a výrobky, které budou v jednotlivých předmětech chystat či vytvářet. Žáci shromažďují potřebné materiály a textové informace, které ve stanovených skupinkách zpracují. V hodinách Vv a Pv žáci vyrábějí vánoční předměty a dekorace a podílejí se na výzdobě tříd i školy. V hodinách Hv žáci secvičí program na vystoupení.

Vyučovací předmět, časová dotace	Aktivita Odporidá vyučující příslušného předmětu
Prvouka Výchova k občanství Vlastivěda	Učitel seznámí žáky s tím, co jsou <u>Vánoce</u> a proč se slaví. Co je to <u>advent</u> , jak se vypočítává (4 týdny před Vánocemi). Žáci obdrží základní informace a termíny k období před Vánocemi a vlastním vánočním svátkům a rozdělí si úkoly ve skupinách.
Informatika	Žáci vyhledávají samostatně či s pomocí učitele informace dle zadaných témat a pojmů (vznik Vánoc, tradice, zvyky a obyčeje, symboly, průběh oslav ve vybraných zemích světa, postavy světců, tradice vánočních dárků, přání a novoročenek...). Dle pokynů vybrané informace zpracují pro příslušné předměty.
Zeměpis	<u>Vánoce a Vánoční ostrov</u> – jak spolu tato dvě místa souvisejí? Žáci vyhledají dané místo na mapě světa, zjistí, kterému státu patří, určí jeho zeměpisnou polohu, podle měřítka spočítají vzdušnou vzdálenost z ČR a časový rozdíl v hodinách od ČR

	<u>Oslavy Vánoc ve vybraných zemích světa</u> – způsoby oslav, zvyky a tradice, postava obdarovatele (kdo nosí dárky). <u>Vánoce křesťanské, židovské, pravoslavné</u> – časový posun oslav. <u>Časový posun příchodu Nového roku</u> vlivem časových pásem, státy, které slaví příchod Nového roku jako první a naopak jako poslední.
Dějepis	<u>Jak se slavily Vánoce (zimní slunovrat) před vznikem křesťanství?</u> <u>Vznik Vánoc</u> – historické souvislosti, Bible a narození Ježíše Krista Žáci pracují s připravenými texty, Dětská Bible.
Český jazyk	Čtení – vánoční příběhy a texty. Tvorba vlastních vánočních textů – poezie, próza, slohové práce. Výběr a nácvik programů na vánoční vystoupení (recitace, sborová recitace).
Cizí jazyk	Žáci se seznámí s vánočními zvyky a tradicemi zemí, jejichž jazyk se učí – německy mluvící země, Velká Británie, Austrálie, USA... Žáci vyhledají ve slovnících překlady slov a pojmů, pokusí se vyhledat vánoční písně nebo koledy ve vybraném jazyce, dle schopností vytvořit i vlastní. Sestaví vánoční přání do dané země.
Výtvarná výchova Pracovní výchova	Výroba tradičních zvykoslovných předmětů, adventních a vánočních dekorací – adventní věnce, svícny, adventní kalendáře, vánoční řetězy a ozdoby z přírodních i dalších materiálů (papír, sádra, korálky, příze...) Výroba masek na Mikuláše, Lucky a Tři krále. Výroba betlémů (papírový, prostorový, s figurkami...). Výroba svíček z včelího vosku. Pečení vánočního cukroví a perníčků. Výroba slanečného pečiva. Nepečené cukroví. Typická jídla vánoční kuchyně. Adventní a vánoční výzdoba tříd a prostor školy. Výroba plakátů na vánoční vystoupení a koncerty. Výroba vánočních přání a novoročenek (PF).
Hudební výchova	Poslech vánočních písní a koled – Jakub Jan Ryba, Tichá noc.....

	Zpěv vánočních písní a koled. Nácvik programů na vystoupení a „Zpívání na schodech“.
Školní kuchyň a jídelna	Kuchařky školní jídelny připraví pro žáky a zaměstnance školy „vánoční jídelníček“ – jídla připomínající vánoční zvyky (nejen svým obsahem, ale i svými názvy).

Doprovodné akce:

- pohádka žáků 5. třídy pro děti z MŠ
- Mikuláš – návštěva žáků vybrané třídy v MŠ a na I. stupni ZŠ
- „Lucky“
- vánoční výstava zahrádkářů (Kulturní dům Horní Roveň – Sokolovna Dolní Roveň)
- vánoční výzdoba tříd a chodeb obou budov školy
- vánoční zájezd žáků II. stupně – exkurze, vánoční program, možnost nákupu drobných vánočních předmětů a dárků, dle výběru
- Vánoční koncert – vystoupení žáků ZŠ v kostele sv. Kateřiny na Horní Rovni
- týdenní „vánoční jídelníček ve školní jídelně, týden před vánočními prázdninami
- vánoční besídky v jednotlivých třídách – žáci oslaví Vánoce společně se svým učitelem, předají si dárky a pod stromečkem si je rozbalí
- „štedrovečerní oběd nanečisto“ – třída poobědvá společně se svým učitelem ve své třídě či ve školní jídelně u sváteční tabule
- „Tři králové“ – návštěva žáků v MŠ a třídách ZŠ, přání do nového roku

Prezentace výsledků projektu: vyučovací hodiny jednotlivých předmětů, informační panely na chodbě II. stupně školy, vánoční výzdoba tříd a obou budov ZŠ, informační vývěska v obci.